

Bruxelles, 7.2.2019.
COM(2019) 57 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU
o evaluaciji programa Carina 2020. u sredini programskog razdoblja

{SWD(2019) 14 final}

1. KONTEKST

[Uredbom \(EU\) br. 1294/2013](#) uspostavljen je program Carina 2020. kao višegodišnji program djelovanja za carinu u EU-u kojim se olakšavala i jačala suradnja među nacionalnim upravama. U skladu s člankom 18. stavcima 1. i 2. naručena je vanjska studija za potrebe evaluacije u sredini programskog razdoblja. Rezultati te studije prikazani su u priloženom radnom dokumentu službi i na njima se temelji ovo izvješće.

Svrha evaluacije u sredini programskog razdoblja bila je ocijeniti program Carina 2020. od trenutka njegova pokretanja 1. siječnja 2014. do polovine razdoblja njegove provedbe (31. prosinca 2017.). U evaluaciji je u obzir uzet cjelokupan niz financiranih aktivnosti i dionika obuhvaćenih tim programom.

U ovom se izvješću nastoji prikazati napredak koji je postignut s obzirom na i. ostvarivanje ciljeva programa; ii. učinkovitost korištenja sredstava i aspekte pojednostavnjenja; iii. daljnju relevantnost programa; iv. njegovu usklađenost s općim politikama EU-a i drugim inicijativama te njegov doprinos njima i v. dodanu vrijednosti programa na razini EU-a.

2. RELEVANTNOST

Carinska unija temelj je EU-a i bitan čimbenik u funkcioniranju jedinstvenog tržišta. Brojne aktivnosti u području carine prekogranične su prirode te uključuju sve države članice i utječu na njih. Područje carinske unije EU-a uređeno je zajedničkim pravilima i postupcima utvrđenima u [Carinskom zakoniku Unije](#). Sam Carinski zakonik Unije važna je prekretnica u modernizaciji carine EU-a te se njime nastoji stvoriti okruženje bez papira za carinu i trgovinu.

Program Carina u svojim različitim verzijama postoji već više od 25 godina te se razvijao zajedno s jedinstvenim tržištem. U tom programu trenutačno sudjeluju 34 države: 28 država članica EU-a te šest kandidatkinja i potencijalnih kandidatkinja¹. Program Carina postao je tijekom godina sastavni dio nacionalnog i europskog carinskog okruženja te carinskih politika, procesa i postupaka. Ponekad je (primjerice, u slučaju IT infrastrukture) njegovo postojanje gotovo neprimjetno u svakodnevnom radu carinskih službenika i gospodarskih subjekata. Međutim, kako se nastavlja moderniziranje carinske unije, taj je program vjerojatno potrebniji nego ikada prije. U tom se kontekstu taj program smatra važnim za opće potrebe dobro funkcionirajuće carinske unije EU-a, što se očituje u konkretnijim potrebama nacionalnih carinskih uprava, gospodarskih subjekata i europskih građana.

Za **carinske uprave** program je bio osobito važan jer im je pomogao u uvođenju europskih informacijskih sustava i osiguravanju njihove financijske održivosti; u većini su slučajeva ti sustavi propisani Carinskim zakonikom Unije, a Komisija i države članice zajednički odgovaraju

¹ Albanija, Bosna i Hercegovina, bivša jugoslavenska republika Makedonija, Crna Gora, Srbija i Turska.

za uvođenje tih sustava i podršku tim sustavima. S pomoću programa Carina zadovoljena je potreba da elektronički carinski sustavi budu pouzdani, interoperabilni i međusobno povezani s objedinjenim sustavom podataka u svrhu dobrog funkcioniranja carinske unije EU-a. Četrdeset devet različitih IT sustava i infrastruktura za podršku već su u funkciji te je njihova visoka pouzdanost od ključne važnosti za neometano funkcioniranje carinskih postupaka i jedinstvenog tržišta u cjelini. Općenito, utvrđeno je da IT sustavi, koji su već dugo u funkciji i podupiru tradicionalniju ulogu i potrebe carine u području razvrstavanja robe, upravljanja carinskim tarifama ili nadzora nad kretanjem robe, najbolje odgovaraju tim temeljnim potrebama.

Kad je riječ o **gospodarskim subjektima**, njima je potrebno da se carinski postupci odvijaju učinkovito i djelotvorno jer brzina i pouzdanost carinjenja izravno utječu na produktivnost i profitabilnost poslovanja. Iako su nacionalne uprave glavni korisnici programa Carina 2020., IT sustave koji se financiraju tim programom redovito upotrebljavaju i tisuće gospodarskih subjekata. Ti im sustavi omogućuju brz pristup informacijama koje nisu drugdje dostupne, čime se pomaže u smanjenju određenog dijela administrativnog opterećenja i u pojednostavljenju postupaka, a time se u konačnici povećava pravna sigurnost i pridonosi neometanom odvijanju trgovine. Zajedničkim djelovanjima u okviru programa Carina 2020. omogućuje se dijalog carine i poslovne zajednice te se pomaže u optimiziranju potencijala koji taj program ima za države članice, pri čemu se uzimaju u obzir praktične posljedice za poduzeća. U nekim je slučajevima utvrđeno da se time odnos između carinskih uprava i poduzeća pretvara u odnos koji se u većoj mjeri temelji na partnerstvu, što bolje odgovara suvremenom poslovnom okruženju.

Programom Carina 2020. rješavaju se i pitanja od opće važnosti za sve europske **građane**. Ona se odnose na prijetnje od nedozvoljene međunarodne trgovine i krijumčarenja zabranjene robe, koji predstavljaju rizik za njihovu sigurnost ili zdravlje. Stoga sve važniji postaju posebni ciljevi programa u pogledu sigurnosti i zaštite europskih građana. Podjednako su važni i problemi koji proizlaze iz povećanog stupnja digitalizacije gospodarstva i usluga. Struktura i ciljevi programa Carina 2020. u potpunosti su u skladu s interesima dionika.

3. DJELOTVORNOST

Opći je cilj programa potpora funkcioniranju i modernizaciji carinske unije putem suradnje između zemalja sudionica, njihovih carinskih tijela i njihovih službenika. U okviru evaluacije utvrđeno je da su programom pruženi okvir i tehnološka sredstva koji su potrebni za suradnju i razmjenu informacija u svrhu potpore funkcioniranju i modernizaciji carinske unije (osobito u pogledu provedbe Carinskog zakonika Unije) te je time ojačano jedinstveno tržište.

S pomoću sigurne platforme za razmjenu informacija koja se podupire u okviru programa pomoglo se državama članicama i gospodarskim subjektima da prevladaju svoju nesklonost u pogledu razmjene osjetljivih podataka, koja je otežavala njihovu djelotvornu suradnju. Samo 2017. razmijenjeno je gotovo 4,8 milijardi poruka.

Zahvaljujući zajedničkim djelovanjima u okviru programa omogućene su daljnje razmjene najbolje prakse i učenje. Svaka vrsta djelovanja bila je u određenim okolnostima najrelevantnija, ovisno uglavnom o željenom ishodu. U okviru svih vrsta djelovanja, uključujući timove stručnjaka (novi alat kojim se podupire pojačana operativna suradnja na regionalnoj ili tematskoj osnovi), program je pomogao upravama u utvrđivanju, širenju i prihvaćanju najbolje prakse. To je dovelo do praktičnog prihvaćanja poboljšanih metoda rada u carinskoj upravi i do dosljednijeg pristupa u provedbi carinskih pravila.

Program Carina 2020. pomogao je u **izgradnji povjerenja** među carinskim upravama te između carinskih uprava i gospodarskih subjekata. Većina sudionika iskoristila je tu priliku za uspostavu i širenje mreža i kontakata, a velika većina sudionika redovito se koristila tim vezama za rješavanje svakodnevnih problema. Sudionici su određene rezultate rada (npr. smjernice, izvješća sa sastanaka, primjere najbolje prakse itd.) razmjenjivali i sa svojim kolegama te su ih aktivno koristili u svojem svakodnevnom radu. Vrijednost uspostavljenih ljudskih mreža i osobnih kontakata čini neke od najviše cijenjenih koristi predmetnog programa.

Ta suradnja i povjerenje neophodni su jer carinska tijela ovise jedna o drugima u pogledu obavljanja svojih zadaća naplate prihoda, čime **štite financijske i gospodarske interese** EU-a i njegovih država članica. Uspjesima programa Carina 2020. mogu se pribrojiti pojačana suradnja među carinskim tijelima, razmjena najbolje prakse, primjena iskušanih i provjerenih rješenja u praksi, povjerenje koje je stvoreno među sudionicima te povjerenje u IT sustave koje oni koriste. Slično tomu, u području **povećanja sigurnosti i zaštite**, analitičari carinskih rizika imaju zadaću svakodnevne obrane od sigurnosnih prijetnji, pri čemu se oslanjaju na pouzdanu razmjenu informacija među sobom, a često i s drugim tijelima, koja se jamči na temelju programa Carina 2020. U tom kontekstu, predmetnim programom podupire se rad carinskih uprava u područjima upravljanja rizikom, upravljanja vanjskim granicama, carinske tehnologije za otkrivanje i zaštite kulturne baštine ili prirode.

Kad je riječ o **povećanju administrativnih kapaciteta carinskih tijela**, programom Carina 2020. osigurava se široka potpora, u rasponu od tehničkih i operativnih pitanja do više strateških pitanja kao što su pravna provedba i ujednačenost. Od ključne je važnosti bilo pomaganje carinskim upravama da se pripreme na formalno donošenje Carinskog zakonika Unije. U najnovije module za e-učenje za provedbu Carinskog zakonika Unije već je uključeno 68 915 carinskih službenika i 726 000 gospodarskih subjekata. Zajedničkim djelovanjima i osposobljavanjem u okviru programa već su olakšani i. zajedničko razumijevanje pravnih zahtjeva; ii. usklađivanje tumačenja carinskih odredbi; iii. standardizacija terminologije i iv. veća ujednačenost u primjeni metoda rada iz Carinskog zakonika Unije.

Zahvaljujući većoj suradnji među državama članicama, financijskoj i tehničkoj potpori za razvoj i uvođenje europskih informacijskih sustava te povećanim kapacitetima država članica za primjenu odredbi Carinskog zakonika Unije, predmetni je program pridonio ispravnom funkcioniranju i modernizaciji carinske unije EU-a.

4. UČINKOVITOST

Ukupni proračun za program Carina 2020. iznosi 522 943 000 EUR, pri čemu je 288 722 000 EUR izdvojeno za razdoblje 2014.–2017. Gotovo 85 % proračuna potrošeno je na razvoj, rad i održavanje **europskih informacijskih sustava**. Očito je da su za te zajedničke IT sustave potrebna velika sredstva. Međutim, oni donose niz koristi u svim područjima carinskih aktivnosti, uključujući standardizaciju carinskih postupaka, ujednačenu provedbu carinskog prava, razmjenu informacija i stvaranje ekonomije razmjera. Potonje je posebno moguće zahvaljujući centraliziranim sustavima koji podupiru nekoliko različitih sustava s pomoću više vrsta računalne opreme, softvera i komunikacijske opreme. Time se upravama pomaže u tome da imaju na raspolaganju dosljednu, pouzdanu i sigurnu metodu za suradnju. Ti su sustavi međusobno povezani i interoperabilni, pri čemu nisu samo nacionalni sustavi povezani sa središnjim sustavima, već su i središnji sustavi povezani međusobno. Oni su tehnološki odgovor na ciljeve programa Carina 2020. te se njima carinska tijela i gospodarski subjekti uvelike koriste u svojim svakodnevnim carinskim poslovima. Neprocjenjiva je njihova važnost u modernizaciji carine radi stvaranja okruženja bez papira.

Kad je riječ o **zajedničkim djelovanjima**, na trošak njihove organizacije utječe broj sudionika, ovisno o razinama troškova za prijevoz, smještaj i dnevnice. Struktura troškova različitih vrsta djelovanja samo se neznatno razlikuje. Prosječni trošak po sudioniku po djelovanju za sve vrste zajedničkih djelovanja (osim za timove stručnjaka) iznosi približno 921 EUR, a taj je iznos ostao uglavnom nepromijenjen u odnosu na posljednju verziju programa te je u skladu sa sličnim programima. To je cijena brojnih koristi od zajedničkih djelovanja koja daju okvir za široku i uključivu stalnu suradnju, kojom se stvaraju profesionalni odnosi i koja djeluje kao katalizator. Ta suradnja uključuje razmjenu ideja i praktičnih iskustava, razmatranje teških tema, novih tehnoloških kretanja, poslovnih rješenja i IT pristupa, čime se usklađuju pojedinačna shvaćanja zakonodavstva i prakse ili se potiču promjene u nacionalnim politikama. Fleksibilnim, višegodišnjim programskim mehanizmom za zajednička djelovanja mogla bi se dodatno povećati učinkovitost procesa planiranja i koordinacije.

Aktivnosti osposobljavanja su učinkovite jer su njihovi troškovi razvoja uglavnom jednokratni te se njihova vrijednost za novac povećava sa svakim dodatnim sudionikom. Osposobljavanje u okviru programa Carina 2020. zapravo donosi dvostruku korist. Ono je po svojoj prirodi usmjereno na pojedince koji sami imaju koristi od osposobljavanja time što se njime povećava njihovo razumijevanje, znanje i sposobnosti. Kasnije u procesu, s obzirom na to da program svima pruža jednaku osnovu u osposobljavanju, dolazi do poboljšanog razumijevanja pravila, čijom se primjenom višestruko uvećavaju koristi za carinske uprave, gospodarske subjekte i carinsku uniju u cjelini.

Iako **pojednostavnjenje** kao takvo nije jedan od ciljeva programa, programom se podupiru druge inicijative koje su osmišljene u cilju pojednostavnjenja i modernizacije carinskog okruženja. Europski informacijski sustavi i baze podataka koje program podupire izravno dovode do

jednostavnijeg, čvršćeg i pouzdanijeg tehnološkog okvira koji se lako održava i podupire. Ako države članice i trgovinski predstavnici surađuju u praktičnoj primjeni pravila, zajedničkim djelovanjima u okviru programa i njihovim izravnim rezultatima stvaraju se i pojednostavnjeni postupci ili ujednačeniji načini rada.

Određena povećanja učinkovitosti ostvarena su i s obzirom na ***sinergije*** između programa Carina 2020. i Fiscalis 2020. Iako se područja politika tih dvaju programa razlikuju, oni su slično usmjereni po tome što omogućuju upravama da surađuju i razmjenjuju informacije. Tim su sličnostima otvorene mogućnosti za ostvarivanje sinergija u pogledu administrativnih aranžmana i zajedničkog rada, uključujući uzajamno obogaćivanje i financiranje zajedničkih sastavnica kao što su IT sustavi i slični pristupi jačanju ljudskih kapaciteta i osposobljavanju. Time se olakšava koordinacija pristupa i procesa, čime se osigurava usklađenost te se stvara ekonomija razmjera smanjenjem udvostručavanja aktivnosti. Na razini sadržaja postojanje sinergija manje je očito iako postoje određeni uočljivi primjeri u području trošarina; to je područje u kojem često postoji podijeljena nadležnost između nacionalnih poreznih i carinskih uprava i za koje je u okviru programa Carina 2020. predviđena posebna potpora za utvrđivanje područja od zajedničkog interesa.

5. USKLAĐENOST

Unutarnja usklađenost između različitih značajki, sastavnica i strukture programa izrazito je jaka, pri čemu postoji visoka razina dosljednosti između logike intervencije i ciljeva programa te njegove provedbe. Različite aktivnosti međusobno se pojačavaju i dopunjuju, čime se povećavaju rezultati programa. Opći pristup konkretnim problemima koji se rješavaju različitim sastavnicama programa svojstven je mnogim europskim informacijskim sustavima čija se izvedba i poboljšanja na razini poslovanja podupiru zajedničkim djelovanjima i osposobljavanjem.

S obzirom na ***vanjsku usklađenost***, program Carina 2020. dobro se uklapa u strategiju Europa 2020. u okviru koje on pomaže u ostvarivanju pametnog, održivog i uključivog rasta jačanjem funkcioniranja jedinstvenog tržišta. On u tom smislu ima važnu ulogu u općim politikama EU-a. Podupirući provedbu Carinskog zakonika Unije, program pomaže u pojednostavnjenju postojećih postupaka s potencijalom za olakšavanje trgovine i smanjenje troškova za poduzeća. On je stoga potpuno u skladu s ciljem EU-a o stvaranju modernog okruženja bez papira za carinu i trgovinu uz istodobno očuvanje financijskih, gospodarskih i društvenih interesa EU-a. Program Carina 2020. pomaže u olakšavanju kretanja zakonite trgovine te pomaže pouzdanim trgovcima koji poštuju pravila da ostvare koristi od maksimalnog pojednostavnjenja, čime im se povećava produktivnost i konkurentnost. Tim se programom suzbija povećanje obujma trgovine nezakonitom, krivotvorenom ili opasnom robom koja ugrožava radna mjesta, rast, inovacije, konkurentnost poduzeća iz EU-a te sigurnost i zdravlje europskih građana.

U Uredbi (EU) br. 1294/2013 navodi se da bi se sredstva trebala dijeliti s drugim instrumentima financiranja kojima se ostvaruju zajednički ciljevi i da bi se djelovanjima u okviru predmetnog programa trebala osigurati usklađenost u korištenju sredstava EU-a kojima se podupire funkcioniranje carinske unije. Postoje i drugi financijski instrumenti koji su na raspolaganju za ispunjavanje posebnih potreba nacionalnih carinskih uprava. U evaluaciji se navodi da te komplementarnosti nisu dovoljno iskorištene. One nisu dovoljno istaknute pa stoga carinske uprave općenito nisu dovoljno svjesne njihova postojanja.

6. DODANA VRIJEDNOST EU-A

Carinska politika u isključivoj je nadležnosti EU-a. Međutim, provedba carinskog zakonodavstva EU-a – Carinskog zakonika Unije – u nacionalnoj je nadležnosti. Pravni okvir EU-a, sam po sebi, ne osigurava u dostatnoj mjeri ispravno funkcioniranje carinske unije. On bi se trebao dopuniti mjerama potpore koje su predviđene u programu Carina 2020. kako bi se osiguralo da se carinsko zakonodavstvo EU-a usklađeno i dosljedno primjenjuje na nacionalnoj razini.

Kao što je prethodno opisano, brojne suvremene carinske aktivnosti prekogranične su prirode te uključuju sve države članice i utječu na njih. Potrebno je kolektivno djelovanje na razini EU-a kako bi se ostvarila visoka razina suradnje s omjerom troškova i koristi koji je viši od onog koji bi postojao u slučaju da svaka država članica utvrđuje pojedinačne okvire za suradnju na bilateralnoj ili multilateralnoj osnovi. Dionici su se složili o tome da je program bio djelotvoran s obzirom na nastojanja da osigura rješenja za probleme i pitanja koji imaju jasnu dimenziju EU-a, čime se uglavnom dopunjuju (umjesto da se udvostručuju) inicijative na nacionalnoj razini.

Carinska tijela unutar carinske unije primjenjuju ista pravila. Sve države članice ovise jedna o drugoj i trebaju im što potpunije informacije. S druge strane, gospodarski subjekti očekuju jednaku razinu usluge, brzinu i predvidljivost pravila i postupaka kad god trebaju surađivati s carinom. Zbog te međuovisnosti potrebna je suradnja i ujednačena praksa. Program Carina 2020. bio je od presudne važnosti u ostvarivanju te konvergencije.

Kako je prethodno navedeno, program Carina 2020. bio je od presudne važnosti osobito kao potpora svim aspektima provedbe Carinskog zakonika Unije. Carinski zakonik Unije proveo bi se i bez potpore tog programa, ali bi tada provedba najvjerojatnije trajala znatno dulje i bila bi povezana s većim poteškoćama. Programom Carina 2020. osigurana je financijska održivost europskih informacijskih sustava, a njihovo pravodobno financiranje bilo je od ključne važnosti za osiguravanje dostupnosti i razmjene podataka o lancu opskrbe i informacija relevantnih za rizike. Time su programom Carina 2020. ostvareni **ekonomija razmjera** i **povećanje učinkovitosti**, čime se nacionalnim upravama, a u mnogim slučajevima i gospodarskim subjektima, pomoglo da uštede na vremenu i sredstvima, osobito zemljama sudionicama s manjim carinskim upravama i manjim sredstvima. Sve što se odnosi na interoperabilnost i međusobnu povezanost središnjih IT sustava čini dodanu vrijednost EU-a. Sinergijske značajke

arhitekture središnjih europskih informacijskih sustava za carinu bez premca su i ne mogu se postići na nacionalnoj razini.

Iako europski informacijski sustavi podupiru carinsku uniju s tehničke strane interoperabilnosti i međusobne povezanosti sustava, oni su postali sastavni dio svakodnevnog rada carinskih službenika i gospodarskih subjekata te se više ne smatraju rezultatima programa Carina 2020. S druge strane, zajednička djelovanja dinamične su prirode, čime upravama otvaraju **nenadmašne mogućnosti za suradnju**, komunikaciju i umrežavanje te se s pomoću njih u konačnici izgrađuje povjerenje i postiže konvergencija u pristupima i praksama. Isto vrijedi i za aktivnosti osposobljavanja, koje nacionalnim carinskim upravama nisu samo pomogle da bolje razumiju i provode carinsko zakonodavstvo EU-a i s njim povezane postupke, već su, što je možda i važnije, omogućile da ta provedba bude ujednačenija. Povećanje učinkovitosti bilo je najveće osobito za one zemlje sudionice koje dotad još nisu imale dobro osmišljene nacionalne programe za osposobljavanje. Samostalno osmišljavanje tih programa bilo bi teško ili do njega uopće ne bi ni došlo. U konačnici, program Carina 2020. pridonio je ujednačavanju nacionalnih pristupa, uspostavljajući povjerenje i stvarajući jedinstveno shvaćanje i zajedničku viziju.

Da taj program nije postojao, suradnja među zemljama sudionicama temeljila bi se na nestrukturiranim odnosima, formalnim kanalima koji bi oduzimali vrijeme i sporazumima o uzajamnosti čija bi provedba u praksi i održavanje bili znatno teži i skuplji. S obzirom na razmjere djelovanja u okviru programa Carina 2020. u smislu samog broja zajedničkih djelovanja, raznovrsnosti tema, njihove europske dimenzije ili paneuropskog sudjelovanja u djelovanjima i osposobljavanju, teško je zamisliti da bi se slične aktivnosti organizirale na bilo kojoj drugoj razini. Kad je riječ o europskim informacijskim sustavima, bez budućeg financiranja njihova stalnog razvoja i održavanja bilo bi teško nastaviti s njihovom dugoročnom upotrebom. Postojao bi visok rizik od njihova zastarijevanja te bi se izgubila korist od ekonomije razmjera i smanjenja ukupnih troškova.

Programom Carina 2020. stvoreni su opipljivi rezultati te se carinskim službenicima pomoglo u stjecanju vještina i razmjeni iskustava. Međutim, vjerojatno se nijedan od rezultata programa ne bi nastavio ostvarivati na dulji rok ako bi se taj program obustavio. Postojeće razlike bi se nastavile, a mreže koje su izgrađene i poboljšane zahvaljujući godinama suradnje polako bi nestale.

7. ZAKLJUČCI

Program Carina 2020. bio je vrlo **relevantan** u smislu ispunjavanja potreba carinskih uprava, gospodarskih subjekata, europskih građana i carinske unije u cjelini. Tijekom godina postao je sastavni dio nacionalnog i europskog carinskog okruženja te carinskih politika, procesa i postupaka, pružajući interoperabilne, međusobno povezane i pouzdane europske informacijske sustave. Budući da države članice ovise jedna o drugoj u pogledu ispravnog izvršavanja svojih

carinskih zadaća, potrebni su im djelotvorni i učinkoviti alati za komunikaciju, razmjenu informacija i opću suradnju, a sve su to ciljevi predmetnog programa.

Program je bio **djelotvoran** u ostvarivanju svojih ciljeva te je znatno pridonio ispravnom funkcioniranju carinske unije i njezinoj modernizaciji. Njime se poticala suradnja i razmjena informacija, u rasponu od olakšavanja konvergencije na strateškoj razini do ujednačavanja pristupa, tumačenja, administrativnih postupaka, najbolje prakse i pravila na operativnoj razini. S pomoću sigurne platforme za razmjenu informacija pomoglo se državama članicama i gospodarskim subjektima da prevladaju svoju nesklonost u pogledu razmjene osjetljivih podataka te je time izgrađeno povjerenje. Vrijednost uspostavljenih ljudskih mreža i osobnih kontakata čini neke od najviše cijenjenih koristi predmetnog programa.

Pojačana suradnja i povjerenje pomogli su državama članicama da se međusobno podupiru u zaštiti financijskih i gospodarskih interesa EU-a i njegovih država članica te u povećanju sigurnosti i zaštite zahvaljujući učinkovitoj razmjeni pouzdanih informacija. U smislu povećanja administrativnih kapaciteta carinskih tijela, program Carina 2020. bio je od presudne važnosti u pomaganju carinskim upravama da se pripreme na formalno donošenje Carinskog zakonika Unije zahvaljujući zajedničkom razumijevanju pravnih zahtjeva, usklađenosti tumačenja carinskih odredbi, standardizaciji terminologije i većoj ujednačenosti u primjeni metoda rada iz Carinskog zakonika Unije.

U smislu **učinkovitosti**, sastavnica za koju je potrebno najviše sredstava – europski informacijski sustavi – ujedno je i najkorisnija jer donosi niz koristi u svim područjima carinskih aktivnosti, uključujući standardizaciju carinskih postupaka, ujednačenu provedbu carinskog prava, razmjenu informacija i stvaranje ekonomije razmjera, osobito putem centraliziranih sustava. Carinska tijela i gospodarski subjekti koriste se njima u svakodnevnom radu te su bili od neprocjenjive važnosti za moderniziranje carine kako bi se stvorilo okruženje bez papira. Različite koristi proizlaze iz zajedničkih djelovanja i aktivnosti osposobljavanja koje daju okvir za široku i uključivu stalnu suradnju, kojom se povećavaju razumijevanje, znanje i kapaciteti, stvaraju profesionalni odnosi i koja djeluje kao katalizator. Zajednički IT sustavi i baze podataka koje program podupire izravno dovode do jednostavnijeg, čvršćeg i pouzdanijeg tehnološkog okvira koji se lako održava i podupire.

Program Carina 2020. ima važnu ulogu u općim politikama EU-a te je **usklađen** s EU-ovim ciljem stvaranja modernog okruženja bez papira za carinu i trgovinu uz istodobno očuvanje financijskih, gospodarskih i društvenih interesa te dobrobiti EU-a. Podupirući provedbu Carinskog zakonika Unije, program pomaže u olakšavanju trgovine i smanjenju troškova za poduzeća, čime se povećava njihova produktivnost i konkurentnost.

Najveća je **dodana vrijednost EU-a** programa Carina 2020. podupiranje svih aspekata provedbe Carinskog zakonika Unije, pri čemu su za probleme na razini EU-a potrebni rješenja na razini EU-a i uska suradnja država članica, koje moraju primjenjivati ista pravila i međusobno si

pomagati u ostvarivanju ciljeva carinske unije. Programom je osigurana financijska održivost interoperabilnih i međusobno povezanih europskih informacijskih sustava, čime se zahtjevi iz Carinskog zakonika Unije ispunjavaju uz veći stupanj ekonomije razmjera i veću učinkovitost. Sinergijske značajke središnje paneuropske IT arhitekture za carinu bez premca su i ne mogu se postići na nacionalnoj razini. Upravama su zajedničkim djelovanjima otvorene nenadmašne mogućnosti za suradnju, komunikaciju i umrežavanje, čime se izgrađuje povjerenje i dovodi do veće konvergencije u pristupima i praksama. S obzirom na razmjere djelovanja u okviru programa Carina 2020., raznovrsnosti tema i njihove europske ili paneuropske dimenzije, teško je zamisliti organizaciju sličnih aktivnosti na bilo kojoj drugoj razini. Nijedan od rezultata programa vjerojatno se ne bi nastavio ostvarivati na dulji rok ako bi se taj program obustavio. Postojeće razlike bi se nastavile, a mreže koje su izgrađene i poboljšane zahvaljujući godinama suradnje polako bi nestale. Funkcioniranje carinske unije i daljnje integriranje nacionalnih carinskih tijela koja njome upravljaju još uvijek u potpunosti ovisi o programu Carina. S obzirom na brze promjene i izazove s kojima će se carinska unija u budućnosti suočavati, neophodna je kontinuirana potpora iz predmetnog programa.